

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 stycznia 2013 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Ewa Pietkiewicz

Protokolant: Krzysztof Kocher

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2013 roku w Kłodzku

na rozprawie sprawy z powództwa Z. D.

przeciwko P. D.

o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny ustał

I. obniża alimenty w wysokości 375,00 złotych miesięcznie ustalone od Z. D. na rzecz P. D. na podstawie ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Kłodzku w dniu 20 maja 2008 roku w sprawie sygn. akt III RC 327/08 do wysokości po 200,00 (dwieście) złotych miesięcznie, począwszy od dnia 4 stycznia 2013 roku, z tym że tak obniżone raty alimentacyjne Z. D. będzie płacił do rąk P. D. w terminie do dnia 15-ego każdego następującego po sobie miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat,

II. dalej idące powództwo oddala.

Sygn. akt III RC 659/12

UZASADNIENIE

Powód Z. D. domagał się w pozwie ustalenia, że jego obowiązek alimentacyjny wobec P. D. określony w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Kłodzku z dnia 20 maja 2008 roku w sprawie o sygn. akt III RC 327/08 ustał z dniem 15 września 2012 roku.

W uzasadnieniu pozwu podał, iż w dniu 13 czerwca 2012 roku pozwana uzyskała pełnoletność. Powód stwierdził ponadto, że ma pewność, iż córka zakończyła edukację i nie mieszka już z matką tylko ze swoim partnerem, który pracuje i prawdopodobnie partycypuje w kosztach utrzymania pozwanej. Istnieje też duże prawdopodobieństwo, że pozwana również podjęła pracę.

Pozwana P. D. na rozprawie w dniu 30 listopada 2012 roku wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, iż nie usamodzielniała się jeszcze, chociaż osiągnęła pełnoletność (k. 16).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 20 maja 2008 roku na rozprawie przed Sądem Rejonowym w Kłodzku Z. D. oraz matka pozwanej – J. D. - zawarli ugodę, na podstawie której powód zobowiązał się płacić m.in. na rzecz małoletniej wówczas P. D. podwyższone alimenty do kwoty po 375 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 1 czerwca 2008 roku, płatne najpóźniej do dnia 15 – go każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat.

Małoletnia wówczas P. D. była uczennicą I klasy gimnazjum.

Pozwana mieszkała wtedy razem z matką i siostrą w K. przy ulicy (...)

u swojej babki. Matka pozwanej partycypowała w kosztach utrzymania domu w kwocie około 400 złotych miesięcznie.

W czasie poprzedniej sprawy alimentacyjnej matka pozwanej była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku; podejmowała prace dorywcze w restauracji za kwotę około 200 złotych miesięcznie.

W dacie ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Kłodzku w dniu 20 maja 2008 roku w sprawie o sygn. akt III RC 327/08 Z. D. pracował w zakładzie stolarskim jako pomocnik stolarza za wynagrodzeniem w kwocie 900 – 1 000 złotych miesięcznie. Powód mieszkał wówczas ze swoją partnerką życiową i jej dwójką dzieci. Konkubina powoda pracowała jako szwaczka i zarabiała wtedy około 1600 złotych netto; konkubina powoda ponosiła koszty utrzymania mieszkania.

/dowód: akta sprawy Sądu Rejonowego w Kłodzku sygn. akt III RC 327/08 – w aktach sprawy /.

Obecnie pozwana mieszka razem z matką i siostrą w mieszkaniu przy ul. (...) w K.. Powyższy lokal składa się z jednego pokoju i kuchni. Czynsz za w/w mieszkanie wynosi 80 złotych miesięcznie. Pozwana i jej siostra A. pozostają na utrzymaniu ich matki. Matka pozwanej kupuje gaz w butli; miesięcznie zużywa jedną butlę gazu za 50 złotych, za energię elektryczną płaci 91 złotych miesięcznie. J. D. gotuje obiady, na wyżywienie dla rodziny wydaje 200 złotych miesięcznie. Od października 2012 roku matka pozwanej pracuje dorywczo, sprząta mieszkania. Z prac dorywczych J. D. osiąga wynagrodzenie w kwocie około 600 złotych miesięcznie.

/ dowód: zeznania świadka J. D. – k. 33, zeznania P. D. – k. 17 /.

Do 30 września 2012 roku J. D. korzystała z pomocy oferowanej przez Ośrodek Pomocy (...) w K.. We wrześniu 2012 roku matka pozwanej otrzymała zasiłek celowy w wysokości 40 złotych na zakup posiłku lub żywności oraz zasiłek okresowy w kwocie 74,50 złotych. Od października 2012 roku J. D. nie pobiera świadczeń pomocy społecznej z (...) w K.. Ośrodek Pomocy (...) w K. wypłaca J. D. świadczenia rodzinne. Do 30 czerwca 2012 roku matka pozwanej pobierała zasiłek rodzinny na pozwaną w wysokości 91 złotych miesięcznie, a od 1 lipca 2012 roku do 31 października 2012 roku w kwocie 98 złotych miesięcznie. Od 1 listopada 2012 roku zasiłek rodzinny na P. D. pobierany przez jej matkę wynosi miesięcznie 115 złotych. W okresie zasiłkowym trwającym od 1 listopada 2011 roku do 31 października 2012 roku matka pozwanej otrzymała jednorazowo z (...) w K. kwotę 100 złotych z tytułu rozpoczęcia przez P. D. roku szkolnego oraz dodatek do zasiłku rodzinnego w wysokości 50 złotych miesięcznie na pokrycie wydatków związanych z dojazdem pozwanej do szkoły w okresie od 1 września 2012 roku do 31 października 2012 roku. W okresie zasiłkowym trwającym od 1 listopada 2012 roku do 31 października 2013 roku J. D. otrzymała jednorazowo kwotę 100 złotych z tytułu rozpoczęcia przez pozwaną roku szkolnego.

/dowód: pisma (...) w K. z dnia 7.12.2012r. i z dnia 11.12. 2012r. z załącznikiem – k. 29 – 31 /.

Z. D. nadal pracuje w tym samym warsztacie stolarskim w N., za wynagrodzeniem netto w wysokości 1389,95 zł miesięcznie. Po rozwodzie z matką pozwanej powód związał się z nową partnerką życiową, z którą prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Z nowego związku powód nie ma dzieci. Z. D. mieszka w domu, który wynajmował od starszych ludzi. Powód płaci podatek gruntowy w wysokości 65 złotych kwartalnie, za energię elektryczną 153 złotych miesięcznie, za gaz w butli 57 złotych miesięcznie. Na jedzenie dla siebie Z. D. przeznaczą kwotę 250 – 300 złotych miesięcznie. Powód ma wykształcenie zawodowe w kierunku mechanik – kierowca. W N. nie ma pracy dla mechanika – kierowcy. Partnerka życiowa powoda pracuje w O. jako pracownik produkcji za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 1 800 złotych brutto; aktualnie utrzymuje jedno małoletnie dziecko z poprzedniego związku.

/ dowód : zaświadczenie o dochodach powoda z firmy (...) H. L. z dnia 27.11.2012r. – k. 11, zeznania powoda Z. D. – k. 16 – 17 /.

J. D. dwukrotnie powtarzała naukę w pierwszej klasie gimnazjum.

W roku szkolnym 2011/ 2012 pozwana ukończyła gimnazjum z przyuczeniem do zawodu sprzedawcy. We wrześniu 2012 roku P. D. podjęła naukę w Liceum Ogólnokształcącym funkcjonującym przy Centrum Oświatowym

(...) w B.. Nauka w powyższej szkole była płatna – kosztowała 130 złotych miesięcznie. Pozwana zrezygnowała z nauki w Liceum Ogólnokształcącym w B., ponieważ nie stać ją było na ponoszenie opłat za kształcenie, a dodatkowo na pokrywanie kosztów dojazdów do szkoły.

W dniu 29 października 2012 roku P. D. zapisała się do Trzyletniego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych (...) w K..

Nauka w tej szkole trwa trzy lata, jest bezpłatna, zajęcia odbywają się w soboty i niedziele od godziny 8:00 do 16:00.

/ dowód: zeznania pozwanej P. D. – k. 17, zaświadczenie nr (...) z Trzyletniego LO dla Dorosłych (...) w K. z dnia 27.11.2012r. – k. 9, zeznania świadka J. D. – k. 33 /.

W dniu 13 listopada 2012 roku P. D. zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna; pozwana nie ma prawa do zasiłku. Od dnia rejestracji P. D. w powyższym Urzędzie, PUP w K. nie przedstawiał pozwanej propozycji pracy.

/dowód: zaświadczenie z PUP w K. z dnia 2.01.2013 – k. 32, pismo PUP w K. z dnia 10.12.2012r. – k. 24 /.

We wrześniu i październiku 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w K. dysponował ofertami pracy dla sprzedawców w K. i B., za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 750,00 złotych brutto i 1500 złotych brutto

/dowód: oferty pracy w PUP w K. dla osób w zawodzie sprzedawca w okresie od 1.09.2012r. do 7.12.2012r. – k. 26 – 28 /.

Sąd zważył :

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 i 2 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Z brzmienia w/w art. 133 § 1 i 2 k.r.o. wynika zatem także obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci pełnoletnich. Jediną zaś przesłanką, od której zależne jest trwanie bądź ustanie obowiązku alimentacyjnego rodziców pozostaje to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, a obojętne jest, czy dziecko stało się pełnoletnie oraz czy osiągnęło określony stopień wykształcenia.

W myśl art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylenia obowiązku alimentacyjnego (m.in. wówczas gdy uprawniony uzyska zdolność do samodzielnego utrzymania się), do podwyższenia lub do obniżenia alimentów.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do przyjęcia, by obowiązek alimentacyjny powoda Z. D. względem P. D. ustał. Jak już wyżej wskazano, o wygaśnięciu obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka decyduje kryterium osiągnięcia przez dziecko zdolności do samodzielnego utrzymywania się. Najczęściej osiągnięcie zdolności do samodzielnego utrzymywania się następuje wtedy, gdy dziecko ukończy naukę i otrzyma należyte przygotowanie do pracy. Tymczasem zebrane w sprawie dowody wskazują, iż pozwana nie ukończyła nauki.

Na rozprawie w dniu 30 listopada 2012 roku P. D. zeznała, iż uczy się obecnie w Trzyletnim Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych (...) w K., przy czym naukę w powyższej szkole podjęła po zrezygnowaniu z zajęć w Liceum Ogólnokształcącym przy Centrum Oświatowym (...) w B.. Stwierdziła jednocześnie, że przyczyną rezygnacji z nauki w LO w B. był brak środków finansowych na opłacanie kształcenia w tej szkole i ponoszenia wydatków związanych z dojazdami do szkoły z K. do B.. Zajęcia w liceum, do którego pozwana aktualnie uczęszcza są bezpłatne i odbywają się w soboty i niedziele od godziny 8:00 do 16:00. Z zeznań pozwanej wynika przy tym, iż po skończeniu przez nią w roku

szkolnym 2011/2012 nauki w gimnazjum z przyuczeniem do zawodu sprzedawcy, P. D. mieszka cały czas z matką w K. przy ul. (...), pozostaje cały czas na utrzymaniu matki i korzysta ze wsparcia alimentacyjnego ojca. Pozwana zeznała również, że podjęła dalszą naukę ponieważ wierzy, iż skończenie liceum umożliwi jej otrzymanie lepszej pracy (vide: k. 17 akt).

Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować wiarygodność zeznań pozwanej, tym bardziej że znajdują one potwierdzenie w pozostałych zgromadzonych w sprawie dowodach, a w szczególności w zeznaniach świadka J. D..

Słuchana na rozprawie dnia 4 stycznia 2013 roku J. D. zeznała, iż pozwana nie jest jeszcze osobą samodzielną, chociaż ukończyła 18 lat; P. D. pozostaje bowiem cały czas na jej utrzymaniu, uczy się i mieszka razem z matką oraz młodszą siostrą w K. przy ul. (...). Z zeznań J. D. wynika, iż pozwana zdecydowała się na podjęcie nauki w trybie zaocznym, gdyż myślała, że znajdzie pracę i pomoże w ten sposób matce oraz swojej siostrze. Jednocześnie przyznała, iż P. D. rozpoczęła naukę w liceum ogólnokształcącym w B., bowiem w mieście tym ukończyła gimnazjum. Nauka P. D. w LO w B. wiązała się jednak z ponoszeniem kosztów dojazdu do szkoły i opłat za kształcenie w wysokości 130 złotych miesięcznie, co skutkowało rezygnacją z tej szkoły i podjęciem przez nią bezpłatnej nauki w Trzyletnim Liceum dla Dorosłych (...) w K.. Z zeznań w/w świadka wynika również, że sytuacja materialna rodziny jest trudna. Matka pozwanej – tak jak w czasie poprzedniej sprawy alimentacyjnej stron – utrzymuje się bowiem z prac dorywczych, za które osiąga wynagrodzenie w wysokości około 600 złotych miesięcznie. Tymczasem wydatki z tytułu: czynszu za mieszkanie, opłat za gaz w butli, energię elektryczną, wyżywienia dla rodziny wynoszą łącznie 421 złotych miesięcznie. Matka pozwanej otrzymuje ponadto zasiłek rodzinny na A. D. wypłacany obecnie w wysokości 106 złotych miesięcznie oraz na P. D. aktualnie w wysokości 115 złotych miesięcznie (vide k. 30 oraz k. 33).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dał – w ocenie Sądu -uzasadnionych podstaw do przyjęcia, by obecnie P. D. zaniedbywała naukę. Po początkowych problemach edukacyjnych pozwanej w pierwszej klasie gimnazjum, którą dwukrotnie powtarzała, P. D. wykazuje chęć dalszej nauki i podejmuje konkretne działania, by zrealizować swoje ambicje uzyskania średniego wykształcenia i w konsekwencji otrzymania lepszej pracy. Sprawdzianem tych działań mogą być jedynie wyniki osiągnięte przez P. D. w toku dalszej nauki.

W konkretnych okolicznościach rozpatrywanej sprawy nie można zatem zaaprobować stanowiska powoda, które – przez żądanie ustalenia, iż obowiązek alimentacyjny wobec starszej córki ustał i w konsekwencji zaprzestanie jej alimentowania – uniemożliwi pozwanej kontynuowanie nauki. Z zeznań P. D. jasno bowiem wynika, iż alimenty otrzymywane od ojca umożliwiają jej dalsze kształcenie; gdyby nie wsparcie alimentacyjne ojca, pozwanej nie stałoby na książki i zeszyty do szkoły (k. 17).

Nie można pominąć okoliczności, że w dniu 13 listopada 2012 roku P. D. zarejestrowała się w PUP w K. jako bezrobotna, bez prawa do zasiłku. Zarejestrowanie się w urzędzie pracy przez pozwaną niewątpliwie jest z jej strony przejawem woli samodzielnego utrzymywania się. Wola samodzielnego utrzymywania się przez pozwaną nie jest jednak w niniejszej sprawie tożsama ze zdolnością do samodzielnego utrzymywania się.

Powiatowy Urząd Pracy w K. od daty rejestracji P. D. jako bezrobotnej nie przedstawił bowiem pozwanej żadnej propozycji zatrudnienia, mimo iż dysponował ofertami pracy na stanowisku sprzedawcy. Słuchana na powyższą okoliczność P. D. zeznała, iż nie znalazła pracy, ponieważ pracodawcy wymagają od kandydatów na pracowników w zawodzie sprzedawcy wykształcenia zawodowego lub odpowiednich płatnych kursów. Tymczasem pozwana ma wykształcenie gimnazjalne z przyuczeniem do zawodu sprzedawcy, a nie wykształcenie zawodowe.

W ocenie Sądu zdolność do samodzielnego utrzymywania się pełnoletniego dziecka winna uwzględniać również realia panujące na rynku pracy w miejscu jego zamieszkania.

Skoro zatem PUP w K. nie przedstawił pozwanej żadnej oferty pracy w zawodzie, do którego się przyuczyła, to brak jest podstaw do uznania, iż P. D. usamodzielniała się w rozumieniu art. 133 § 1 k.r.o.

Nie można jednak pominąć okoliczności, że pozwana – jako osoba pełnoletnia

i pobierająca naukę w trybie niestacjonarnym powinna wykazać się większą starannością w poszukiwaniu choćby dorywczego zatrudnienia spośród ofert dostępnych na rynku pracy dla osób z najniższym wykształceniem. Rzeczą powszechnie znaną jest, iż takie oferty pracy dostępne są również na stronach internetowych Powiatowego Urzędu Pracy w K.. Podjęcie przez P. D. choćby dorywczego zajęcia umożliwiłoby, chociaż w części, zabezpieczenie jej potrzeb związanych z utrzymaniem i kształceniem.

Podkreślić jednocześnie należy, iż w obecnym stanie prawnym Kodeks rodzinny i opiekuńczy różnicuje pozycję dzieci w stosunku alimentacyjnym z rodzicami, ze względu na fakt uzyskania przez dziecko pełnoletności. Z chwilą osiągnięcia przez dziecko pełnoletności wygasa władza rodzicielska rodziców względem dziecka. Pełnoletniego dziecka rodzice już nie wychowują, już nim nie kierują

i nie mają decydującego wpływu na jego postępowanie czy kształcenie.

W konsekwencji obowiązek alimentacyjny wobec dziecka pełnoletniego nie jest obecnie tak rozbudowany i daje możliwość uchylenia się od świadczeń alimentacyjnych.

Jak już jednak wyżej wskazano, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do uchylenia się przez powoda od powinności płacenia alimentów względem pozwanej, gdyż P. D. – w konkretnych okolicznościach rozpatrywanej sprawy – nie może być uznana za osobę samodzielną w rozumieniu art. 133 § 1 k.r.o.

Zebrane dowody nie pozwalają również przyjąć, by świadczenia alimentacyjne Z. D. wobec P. D. łączyły się z nadmiernym dla niego uszczerbkiem.

Słuchany na powyższą okoliczność Z. D. zeznał, iż od poprzedniej sprawy alimentacyjnej pracuje cały czas u tego samego pracodawcy w warsztacie stolarskim w N., przy czym jego wynagrodzenie za pracę wzrosło do kwoty 1389 złotych netto miesięcznie. Powód – tak jak poprzednio – prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z konkubiną, która pracuje zawodowo jako pracownik produkcji za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 1800 złotych brutto.

Powód nie ma z obecną partnerką życiową wspólnych dzieci. Słuchany na rozprawie w dniu 30 listopada 2012 roku Z. D. zeznał, iż na swoje wyżywienie przeznaczają kwotę 250 – 300 złotych miesięcznie, zaś jego miesięczne opłaty z tytułu podatku gruntowego, za energię elektryczną, gaz w butli zamykają się łącznie kwotą ok. 226 złotych. Stwierdził jednocześnie, że do jego dyspozycji pozostaje około 1000 złotych miesięcznie (vide: k.16-17).

W tej sytuacji uznać należy, iż majątkowe możliwości Z. D. pozwalają bez nadmiernego dla powoda uszczerbku świadczyć na rzecz pozwanej alimenty.

Jak już wyżej wskazano, P. D. nie jest jeszcze życiowo samodzielna, choć czyni we własnym zakresie starania - poprzez kontynuowanie nauki w Trzyletnim LO dla Dorosłych (...) w K. - zmierzające do uzyskania średniego wykształcenia, a w konsekwencji uzyskania lepszej pracy

i osiągnięcia samodzielności.

Wobec powyższego brak jest ustawowych przesłanek wskazanych w treści art. 133 § 3 k.r.o. skutkujących możliwością uchylenia się powoda od obowiązku alimentacyjnego względem pełnoletniej córki.

Sąd jednak – w oparciu o przepis art. 138 k.r.o. - obniżył alimenty należne pozwanej od powoda z kwoty po 375 złotych miesięcznie do wysokości po 200 złotych miesięcznie. Pozwana, będąca osobą pełnoletnią i pobierającą naukę w trybie niestacjonarnym, winna bowiem wykorzystać możliwości podjęcia pracy, choćby w niepełnym wymiarze czasu pracy, aby częściowo pokryć koszty uzyskania średniego wykształcenia, a w rezultacie osiągnąć samodzielność

i mieć szansę lepszego zatrudnienia.

Dalej idące powództwo o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej ustał z dniem 15.09.2012r.
– z przyczyn wskazanych wyżej – podlegało oddaleniu.

Mając na uwadze całokształt przytoczonych wyżej okoliczności orzeczono jak w sentencji.